

Detaljhandel med läkemedel 2021

Ett tabellverk baserat på försäljningsuppgifter från svenska öppenvårdsapotek och försäljningsställen för vissa receptfria läkemedel

Denna publikation skyddas av upprättshovslagen. Citera gärna rapporten men uppge alltid källa: Rapportens namn, år och E-hälsomyndigheten.

Publicerad: E-hälsomyndigheten, juni, 2022.

Diarienummer: 2022/02346

Adress: Södra Långgatan 60, Kalmar
Sankt Eriksgatan 117, Stockholm

E-post: registrator@ehalsomyndigheten.se

Telefon: 010-458 62 00

www.ehalsomyndigheten.se

Förord

E-hälsomyndigheten ansvarar för att samla in och tillhandahålla uppgifter om läkemedelsförsäljning som sker på den svenska marknaden. Alla som säljer läkemedel inom detaljhandeln i Sverige är enligt lag skyldiga att regelbundet rapportera in försäljningsuppgifter till E-hälsomyndigheten. De försäljningsuppgifter som presenteras i denna rapport avser såväl receptbelagda som receptfria läkemedel och lämnas in av apoteksaktörer, regioner och detaljhandel.

Den här årsrapporten ska ge en helhetsbild över svensk läkemedelsförsäljning. Den försäljning som inkluderas avser förskrivna läkemedel, egenvård på och utanför apotek och rekvisitioner. Dessutom redovisas förskrivna förbrukningsartiklar och livsmedel sålda inom förmånen. Även djurläkemedel samt läkemedel förskrivna av veterinär presenteras separat. Försäljningen i denna rapport presenteras som försäljningsvolym. Statistik om patient kopplat till läkemedelsanvändning finns hos Socialstyrelsen.

Sammanställningen har utarbetats av Alexander Eklund, utredare vid enheten statistik.

E-hälsomyndigheten juni 2022,

Peter Alvinsson
Avdelningschef

Rebekka Persson
Enhetschef

Omarbetningar sedan årsrapport 2018

Följande omarbetningar har gjorts sedan den senaste årsrapporten, Detaljhandel med läkemedel 2018, som publicerades i oktober 2019.

Avsnitt 1

- Uppdelning har gjorts avseende försäljningsvärden per försäljningssätt och försäljning inom läkemedelsförmånen
- I diagram 1.3 visas mätvärdet per tusen invånare (TIN) istället för per tusen invånare och dag (TIND)
- Befolkningsstatistik baseras på Sveriges officiella befolkningsmängd för 2021. Tidigare har föregående års befolkningsmängd använts

Avsnitt 2

- Uppdelning har gjorts avseende försäljningsvärden per försäljningssätt och försäljning inom läkemedelsförmånen
- I diagram 1.3 visas mätvärdet per tusen invånare (TIN) istället för per tusen invånare och dag (TIND)
- Befolkningsstatistik baseras på Sveriges officiella befolkningsmängd för 2021. Tidigare har föregående års befolkningsmängd använts

Avsnitt 3

- Tabell 3.1 har delats upp i 3.1 och 3.2 för att göra det tydligt vad som avser byten samt vad som avser nekade byten
- Tabell 3.2 från tidigare rapport har tagit bort eftersom uppgifterna bedömdes känsliga utifrån sekretessregleringen i offentlighets- och sekretesslagen
- Tabell 3.3 - 3.6 har delats upp för att göra det tydligare
- Beräkning av täckningsgrader har tagits bort på grund av otydlighet

Avsnitt 4

- Tabell 4.3 - 4.4 från tidigare rapport har tagit bort eftersom uppgifterna bedömdes känsliga utifrån sekretessregleringen i offentlighets- och sekretesslagen

Avsnitt 5

- Tabell 5.1 har delats upp och blivit 5.1 & 5.2
- Tabell 5.2 har delats upp och blivit 5.3 & 5.4
- Tabell 5.3 har delats upp och blivit 5.5 & 5.6

Avsnitt 6

- Nya definitioner har tillkommit

Innehåll

Avsnitt 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

Försäljningsvärden	Tabell 1.1
Historisk utveckling av försäljningsvärden	Tabell 1.2
Läkemedelsförmånen	Tabell 1.3
Historisk utveckling av läkemedelsförmånen	Tabell 1.4
Försäljningsvärden inkl. läkemedelsförmånen	Diagram 1.1
Historiska försäljningsvärden inkl. läkemedelsförmånen	Diagram 1.2
Försäljningsvärden per län	Diagram 1.3

Avsnitt 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

Försäljningsvolym	Tabell 2.1
Historisk utveckling av försäljningsvolym	Tabell 2.2
Historiska utveckling av försäljningsvolym	Diagram 2.1
Försäljningsvolym per län	Diagram 2.2

Avsnitt 3

Förskrivning till människor

Kön- och åldersfördelning	Diagram 3.1
Expeditioner, inklusive byten	Tabell 3.1
Nekade byten	Tabell 3.2
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 3.2
Försäljningsvärdets komponenter	Tabell 3.3
Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3.4
Försäljningsvolym för vissa läkemedelsgrupper	Tabell 3.5
Förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen	Tabell 3.6
De största läkemedelsgrupperna	Tabell 3.7

Avsnitt 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människa

Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4.1
Fördelning av försäljningsvolymen mellan egenvårdens försäljningskanaler	Tabell 4.2

Avsnitt 5

Djurens läkemedelsförsörjning

Försäljningsvärden, djurläkemedel	Tabell 5.1
Försäljningsvärden, förskrivet av veterinär	Tabell 5.2
Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper	Diagram 5.1
Försäljningsvolym, djurläkemedel	Tabell 5.3
Försäljningsvolym, förskrivet av veterinär	Tabell 5.4
Historiska försäljningsvärden & -volym, djurläkemedel	Tabell 5.5
Historiska försäljningsvärden & -volym, förskrivet veterinär	Tabell 5.6
Fördelning av försäljningsvärde och -volym per djurtyp	Diagram 5.2

Avsnitt 6

Fakta om statistiken

AVSNITT 1

Läkemedel till människor, övergripande ekonomiska mått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och extemporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 1.1 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

Försäljningssätt (totalt)	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
⊕ Egenvård på apotek	277mn	268mn	346mn	333mn	349mn	346mn	315mn	305mn	326mn	330mn	339mn	370mn
⊕ Egenvård utanför apotek	63mn	59mn	70mn	70mn	73mn	71mn	67mn	69mn	74mn	78mn	77mn	89mn
⊖ Förskrivning	2 988mn	2 875mn	3 346mn	3 033mn	3 104mn	3 205mn	3 013mn	3 064mn	3 203mn	3 153mn	3 207mn	3 316mn
Dosdispenserat*	140mn	145mn	185mn	147mn	157mn	167mn	167mn	168mn	170mn	163mn	173mn	187mn
Helförpackning	2 848mn	2 730mn	3 162mn	2 887mn	2 947mn	3 038mn	2 845mn	2 896mn	3 033mn	2 990mn	3 034mn	3 129mn
⊕ Rekvisition (på apotek)	872mn	841mn	1 025mn	915mn	945mn	986mn	856mn	930mn	984mn	935mn	1 024mn	1 036mn
Totalt	4 200mn	4 044mn	4 786mn	4 352mn	4 470mn	4 608mn	4 251mn	4 367mn	4 586mn	4 495mn	4 647mn	4 811mn

Tabell 1.2 - Historisk utveckling av försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms

Försäljningssätt (totalt)	2017	2018	2019	2020	2021
⊕ Egenvård på apotek	3 765mn	3 865mn	4 010mn	3 846mn	3 904mn
⊕ Egenvård utanför apotek	901mn	929mn	934mn	862mn	857mn
⊖ Förskrivning	30 437mn	33 625mn	35 290mn	36 974mn	37 508mn
Dosdispenserat*	1 311mn	1 492mn	1 694mn	1 842mn	1 969mn
Helförpackning	29 126mn	32 133mn	33 596mn	35 131mn	35 538mn
⊕ Rekvisition (på apotek)	8 551mn	9 215mn	10 094mn	10 549mn	11 348mn
Totalt	43 653mn	47 635mn	50 328mn	52 230mn	53 617mn

* Avser förskrivning av dosdispenserade läkemedel (brutna förpackningar)

Tabell 1.3 - Förskrivet inom läkemedelsförmånen**, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

Förskrivet ▲	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Dosdispenserat*	112mn	116mn	147mn	116mn	125mn	133mn	133mn	133mn	135mn	129mn	137mn	148mn
Helförpackning	2 166mn	2 069mn	2 384mn	2 170mn	2 228mn	2 303mn	2 187mn	2 228mn	2 302mn	2 258mn	2 293mn	2 374mn
Totalt	2 278mn	2 185mn	2 531mn	2 286mn	2 353mn	2 436mn	2 320mn	2 362mn	2 438mn	2 388mn	2 431mn	2 522mn

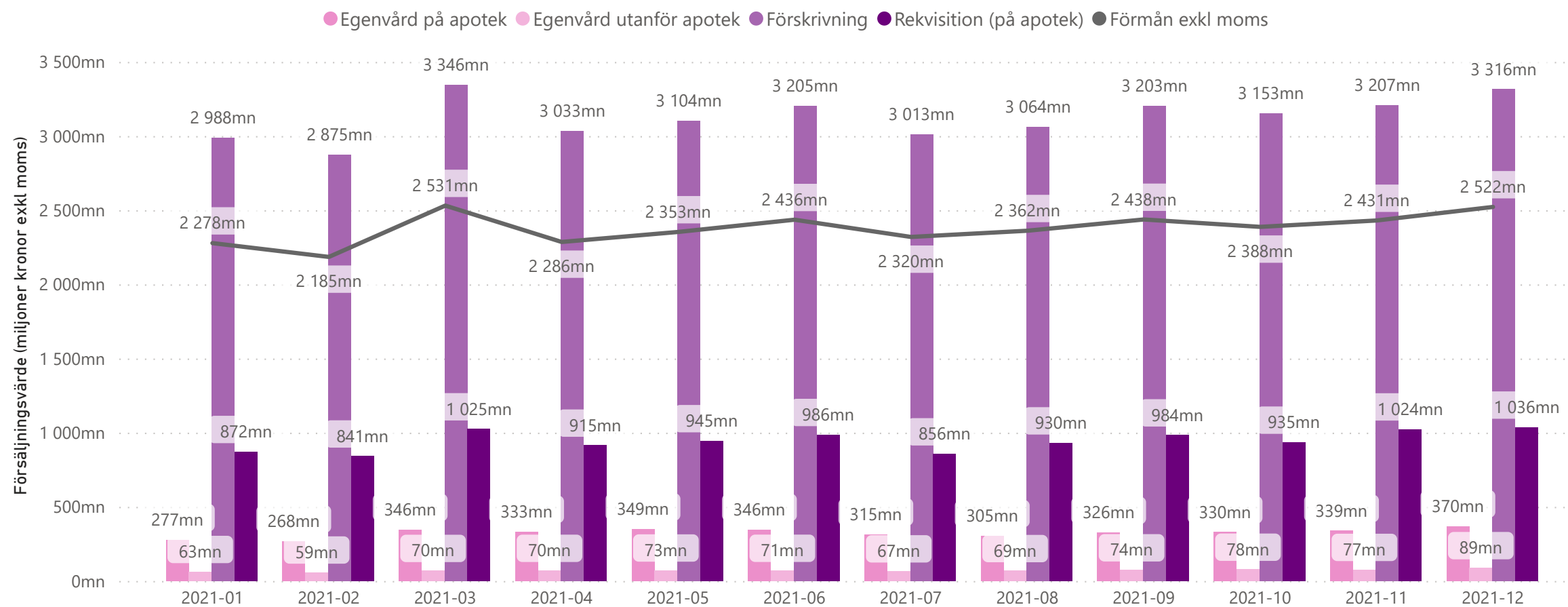
Tabell 1.4 - Historisk utveckling av läkemedelsförmånen**, miljoner (mn) kronor exkl. moms

Förskrivet ▲	2017	2018	2019	2020	2021
Dosdispenserat*	1 025mn	1 176mn	1 339mn	1 464mn	1 565mn
Helförpackning	20 711mn	22 314mn	24 382mn	26 399mn	26 965mn
Totalt	21 736mn	23 490mn	25 721mn	27 863mn	28 530mn

* Avser förskrivning av dosdispenserade läkemedel (brutna förpackningar)

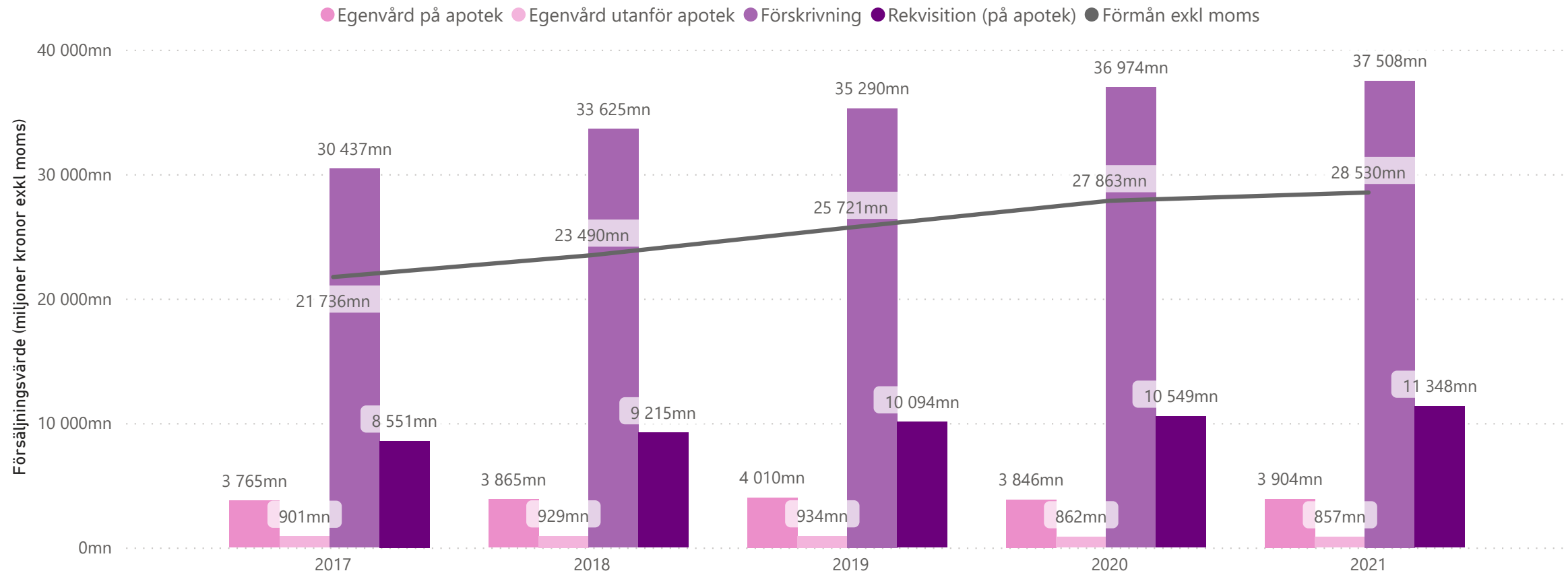
** Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I tabellen visas utbetald läkemedelsförmån

Diagram 1.1 - Försäljningsvärden inklusive läkemedelsförmån*, miljoner (mn) kronor exkl. moms, per månad, läkemedel till människor

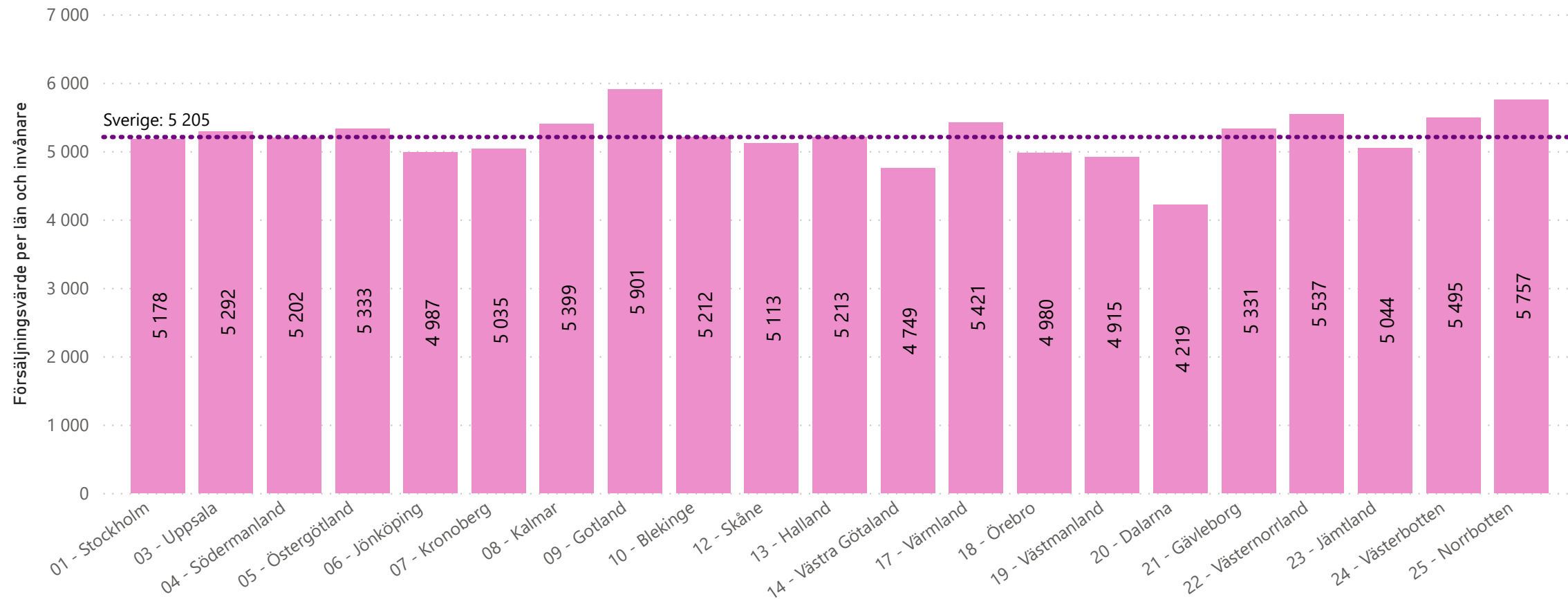
* Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I denna graf visas utbetald läkemedelsförmån

Diagram 1.2 - Historisk utveckling av försäljningsvärden inklusive läkemedelsförmånen*, miljoner (mn) kronor exkl. moms, läkemedel till människor

* Se avsnitt 6 för beskrivning av läkemedelsförmånen. I denna graf visas utbetald läkemedelsförmån

Diagram 1.3 - Försäljningsvärden per län, kronor exkl. moms per invånare*, läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om län och befolkningsmängd (invånare)

AVSNITT 2

Läkemedel till människor, övergripande volymmått

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Läkemedel förskrivna på recept av veterinär redovisas inte – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Tabell 2.1 - Försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

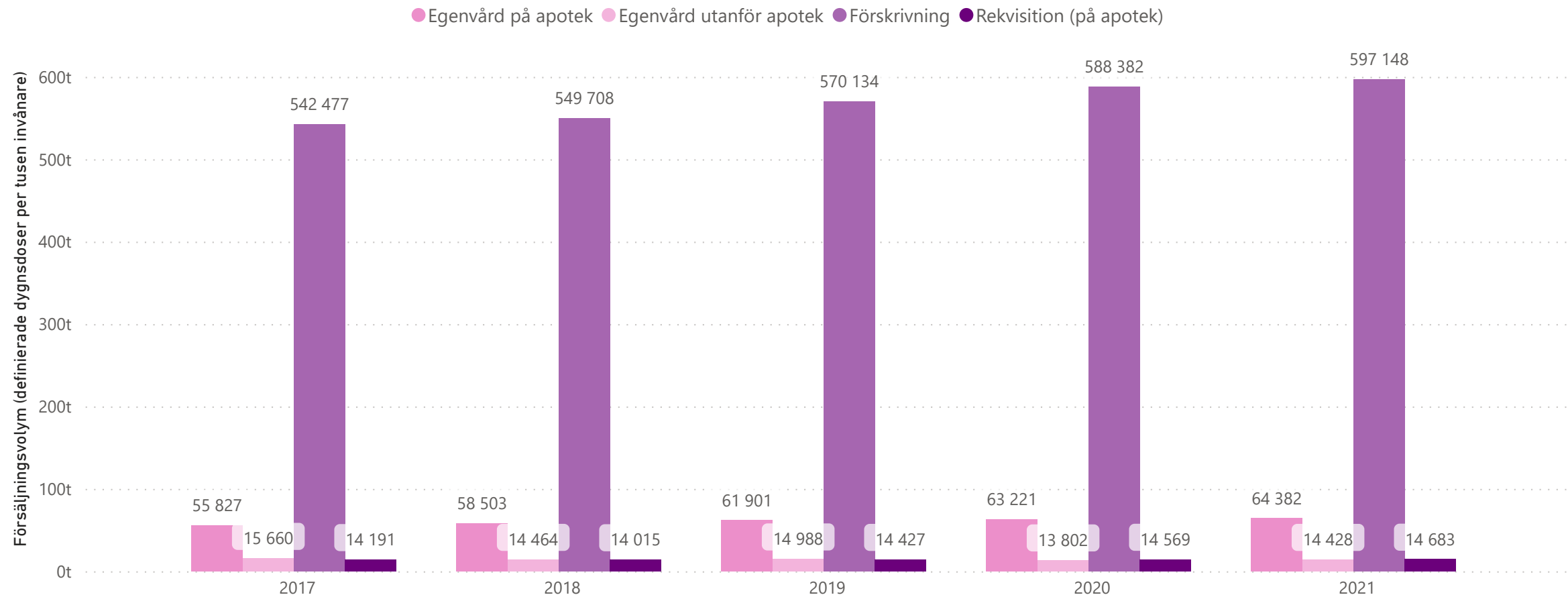
Försäljningssätt (totalt)	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
⊕ Egenvård på apotek	4 387	4 306	6 103	5 986	6 265	6 011	5 157	4 915	5 127	5 042	5 310	5 773
⊕ Egenvård utanför apotek	1 058	995	1 168	1 182	1 198	1 160	1 092	1 137	1 246	1 326	1 312	1 554
⊖ Förskrivning	48 326	46 390	53 943	48 493	49 720	50 672	47 928	49 473	50 652	49 038	50 579	51 933
Dosdispenserat*	3 849	4 008	5 081	4 040	4 308	4 572	4 577	4 573	4 639	4 452	4 736	5 107
Helförpackning	44 478	42 382	48 862	44 453	45 412	46 100	43 351	44 900	46 013	44 585	45 843	46 826
⊕ Rekvisition (på apotek)	1 131	1 112	1 390	1 223	1 246	1 305	1 018	1 108	1 266	1 212	1 311	1 360
Totalt	54 903	52 803	62 605	56 884	58 429	59 147	55 196	56 633	58 291	56 619	58 511	60 619

Tabell 2.2 - Historisk utveckling av försäljningsvolym definierade dygnsdoser per tusen invånare*

Försäljningssätt (totalt)	2017	2018	2019	2020	2021
⊕ Egenvård på apotek	55 827	58 503	61 901	63 221	64 382
⊕ Egenvård utanför apotek	15 660	14 464	14 988	13 802	14 428
⊖ Förskrivning	542 477	549 708	570 134	588 382	597 148
Dosdispenserat*	43 189	45 546	48 773	51 637	53 943
Helförpackning	499 288	504 162	521 361	536 745	543 205
⊕ Rekvisition (på apotek)	14 191	14 015	14 427	14 569	14 683
Totalt	628 155	636 689	661 450	679 974	690 641

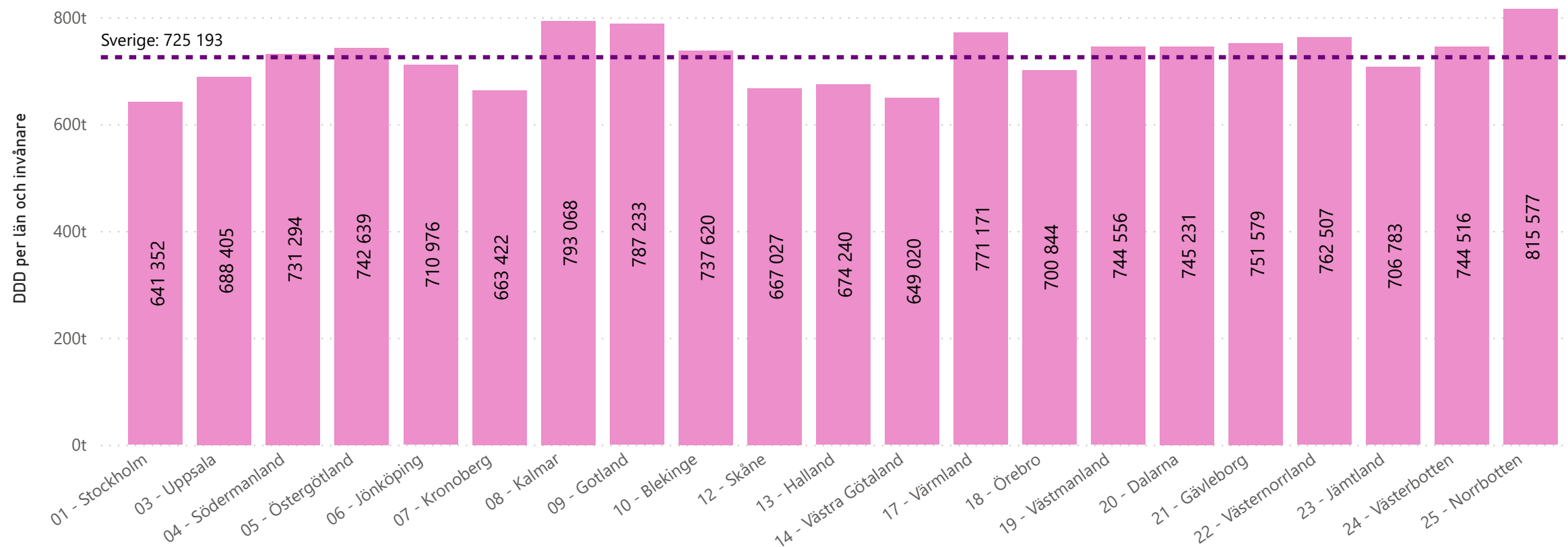
* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD) och befolkningsmängd (invånare)

Diagram 2.1 - Försäljningsvolym, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD) och befolkningmängd (invånare)

Diagram 2.2 - Försäljningsvolym per län, definierade dygnsdoser per tusen invånare*, läkemedel till människor

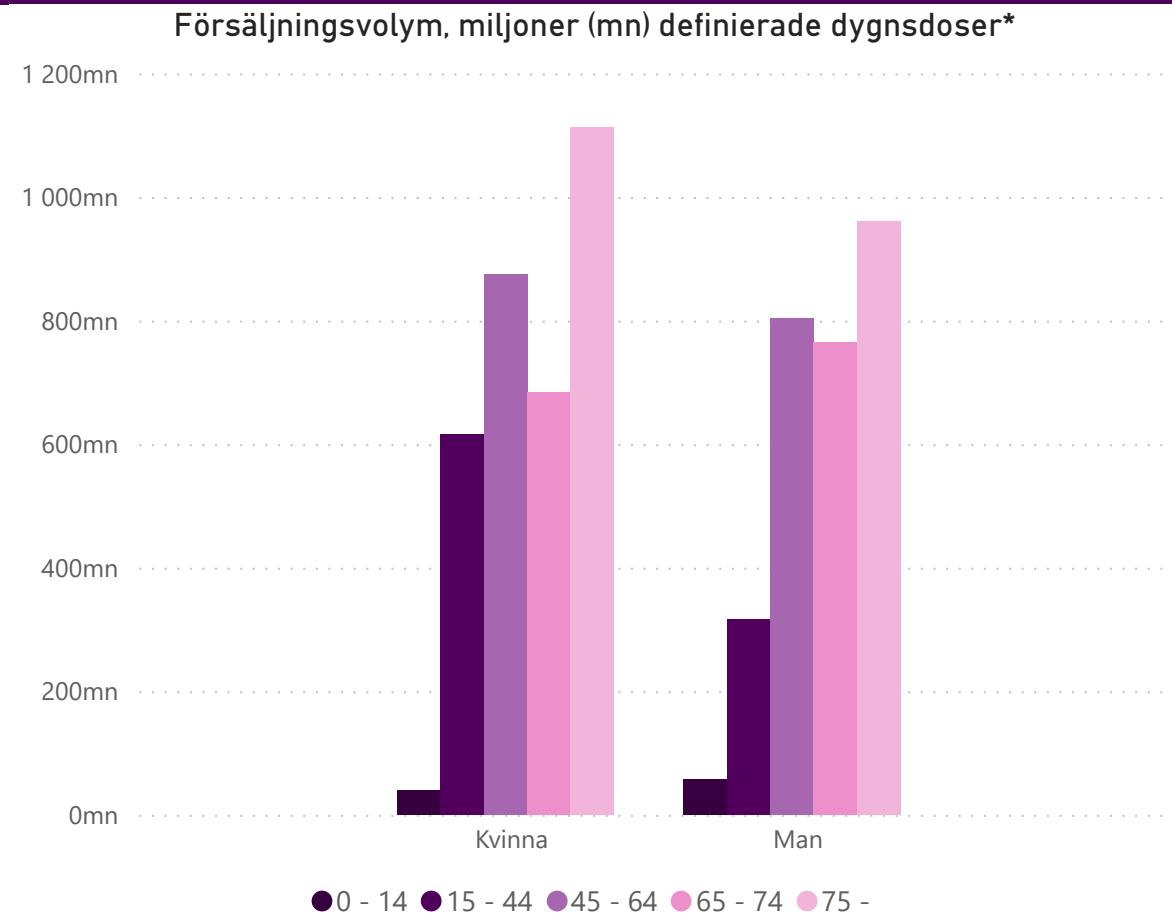
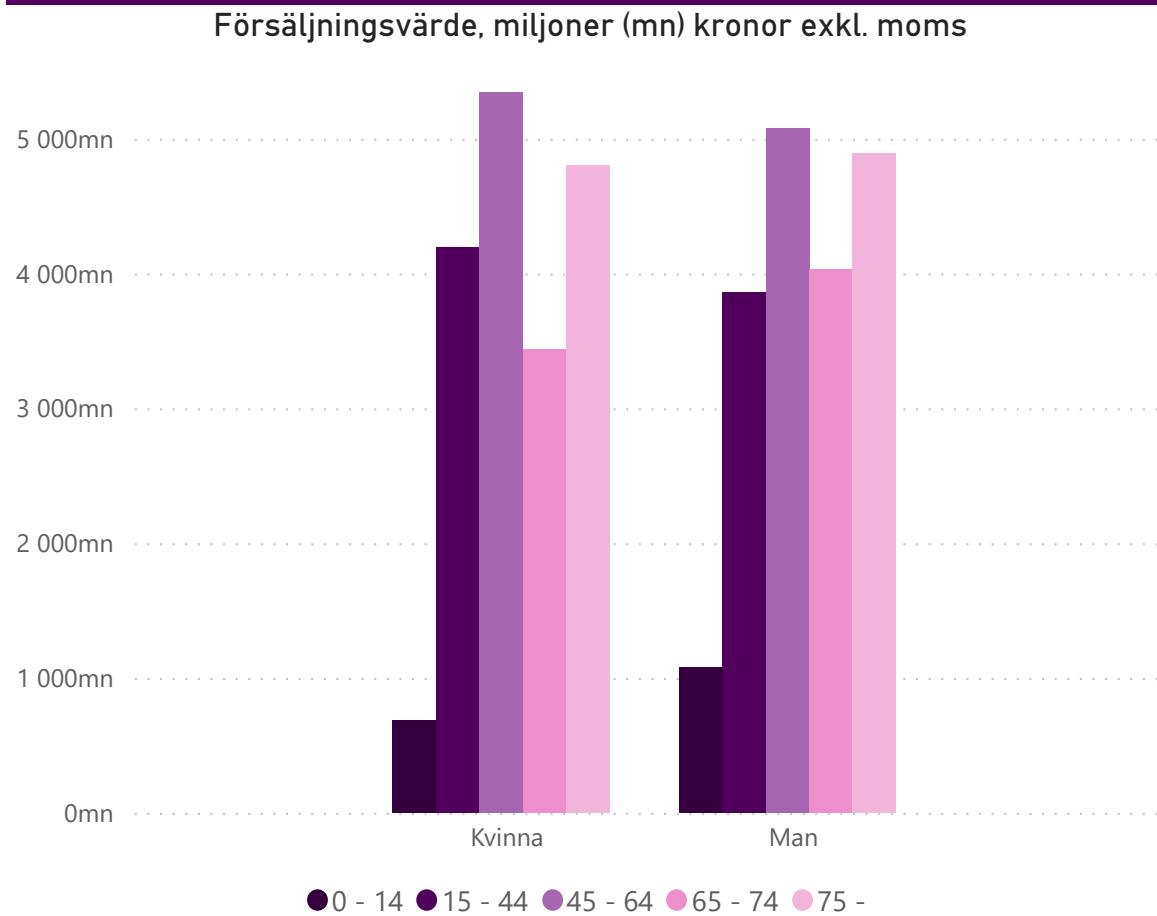
* Se Avnitt 6 för information om län, defnierade dygnsdoser (DDD) och befolkningsmängd (invånare)

AVSNITT 3

Förskrivning till människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel avsedda för humant bruk, inklusive växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. Förskrivning inkluderar traditionella recept, elektroniska recept och dosrecept. För läkemedel redovisas såväl försäljning inom som utom förmånen. Försäljning av förskrivna förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen redovisas separat. Läkemedel förskrivna av veterinär redovisas inte i avsnitt 3 – även om läkemedlet i sig är godkänt för humant bruk.

Diagram 3.1 - Köns- och åldersfördelning av förskrivna läkemedel till människor

* Se Avnitt 6 för information om definierade dygnsdoser (DDD)

Tabell 3.1 - Expeditioner inklusive byten, antal recept*, förskrivna till människor

Antal expeditioner	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
☒ Totalt antal expeditioner (helförpackning)	6 807 462	6 512 313	7 572 439	6 915 049	7 067 833	7 165 327	6 615 716	6 794 557	7 118 556	7 036 683	7 161 670	7 278 413
Byte ej utfört	3 431 971	3 338 579	3 827 384	3 519 533	3 568 321	3 606 303	3 234 279	3 383 682	3 520 528	3 473 158	3 551 794	3 571 487
Byte utfört	3 375 491	3 173 734	3 745 055	3 395 516	3 499 512	3 559 024	3 381 437	3 410 875	3 598 028	3 563 525	3 609 876	3 706 926
☒ Totalt antal dosexpeditioner*	2 959 315	3 068 803	3 875 467	3 099 011	3 298 185	3 503 363	3 497 988	3 498 261	3 545 867	3 392 861	3 605 671	3 861 753
Totalt	9 766 777	9 581 116	11 447 906	10 014 060	10 366 018	10 668 690	10 113 704	10 292 818	10 664 423	10 429 544	10 767 341	11 140 166

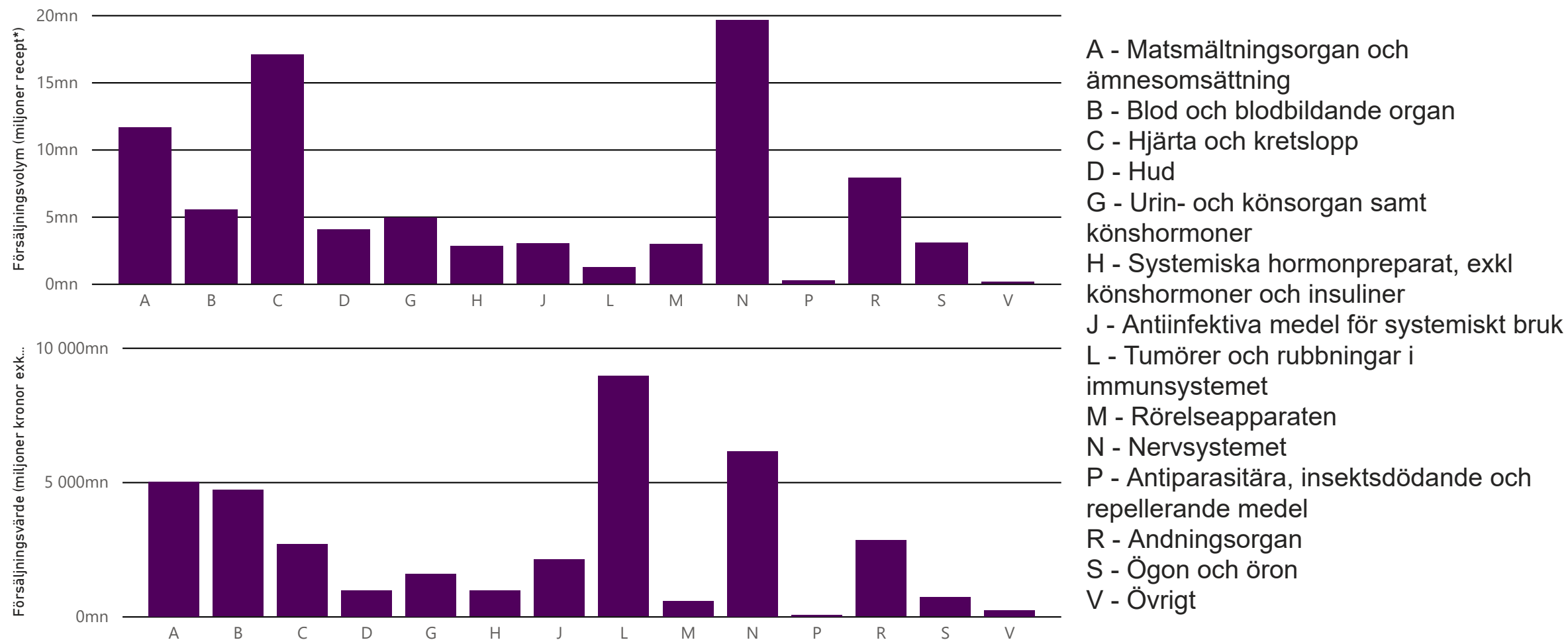
* Antalet dosexpeditioner är ej jämförbara med antalet expeditioner av helförpackning. Detta då dosexpeditioner avser förskrivning av brutna förpackningar.

Tabell 3.2 - Nekade byten, antal recept*, förskrivna till människor

Antalet nekade expeditioner	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Antal byten nekade av apotek	96 873	85 143	102 382	90 109	88 857	100 769	86 876	98 550	103 331	106 541	104 391	105 438
Antal byten nekade av förskrivare	153 836	147 188	169 655	154 054	156 329	158 708	150 594	154 596	158 532	154 254	157 087	160 114
Antal byten nekade av patient	867 266	827 352	921 604	831 914	829 406	852 730	811 121	811 782	827 249	858 897	836 800	859 472
Totalt	1 117 975	1 059 683	1 193 641	1 076 077	1 074 592	1 112 207	1 048 591	1 064 928	1 089 112	1 119 692	1 098 278	1 125 024

* Avser expedition för en enskild vara (en receptpost) på ett recept. En expedition kan innehålla flera förpackningar, men om två förpackningar av olika storlek måste expedieras för att motsvara det som förskrivits på en receptpost resulterar det i en (1) expedition per förpackningsstorlek. För dosdispenserade läkemedel skapas en expedition per läkemedel och expeditionstillfälle, vilket vanligen är varannan vecka.

Diagram 3.2 - Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper

* Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning av "tusentals recept" då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar och är därmed ej direkt jämförbara med vanliga expeditioner. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Tabell 3.3 - Försäljningsvärdets komponenter*, miljoner (mn) kronor exkl. moms

Försäljningsvärde enligt förmånstyp	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Utom förmånen	196mn	195mn	230mn	219mn	218mn	234mn	201mn	197mn	229mn	236mn	238mn	246mn
Inom förmånen	2 793mn	2 680mn	3 117mn	2 814mn	2 886mn	2 972mn	2 812mn	2 867mn	2 974mn	2 917mn	2 969mn	3 070mn
Totalt försäljningsvärde (förskrivning)	2 988mn	2 875mn	3 346mn	3 033mn	3 104mn	3 205mn	3 013mn	3 064mn	3 203mn	3 153mn	3 207mn	3 316mn

Tidsperiod	Totalt försäljningsvärde inom förmånen (exkl. moms)	Utbetald läkemedelsförmån (exkl. moms)	Betald egenavgift (exkl. moms)	Betald merkostnad (exkl. moms)
2021-01	2 988mn	2 278mn	503mn	12mn
2021-02	2 875mn	2 185mn	485mn	11mn
2021-03	3 346mn	2 531mn	572mn	14mn
2021-04	3 033mn	2 286mn	517mn	12mn
2021-05	3 104mn	2 353mn	519mn	13mn
2021-06	3 205mn	2 436mn	523mn	13mn
2021-07	3 013mn	2 320mn	480mn	12mn
2021-08	3 064mn	2 362mn	493mn	12mn
2021-09	3 203mn	2 438mn	524mn	12mn
2021-10	3 153mn	2 388mn	518mn	12mn
2021-11	3 207mn	2 431mn	527mn	13mn
2021-12	3 316mn	2 522mn	536mn	13mn
Totalt	37 508mn	28 530mn	6 197mn	151mn

* Se Avnitt 6 för information om förmånstyp, läkemedelsförmån, egenavgift och merkostnad

Tabell 3.4 - Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper, miljoner (mn) kronor exkl. moms*, förskrivna läkemedel

Försäljning enligt försäljningstillstånd	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Beredningar	20mn	20mn	20mn	17mn	19mn	21mn	16mn	19mn	24mn	23mn	22mn	23mn
Lagerberedningar	31mn	23mn	25mn	18mn	18mn	18mn	16mn	16mn	16mn	15mn	16mn	16mn
Licensläkemedel	27mn	27mn	32mn	28mn	29mn	32mn	33mn	34mn	34mn	35mn	34mn	38mn
Parallellhandel	325mn	332mn	391mn	378mn	406mn	413mn	387mn	396mn	401mn	394mn	414mn	410mn
Försäljning av särskilda läkemedel	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Särskilda läkemedel	185mn	179mn	206mn	188mn	189mn	193mn	181mn	178mn	186mn	184mn	186mn	193mn
Försäljning enligt narkotikaklassificering	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Narkotika klass II	127mn	124mn	142mn	130mn	132mn	133mn	123mn	120mn	126mn	127mn	128mn	133mn
Narkotika klass III	12mn	11mn	13mn	12mn	12mn	12mn	10mn	11mn	14mn	15mn	17mn	19mn
Narkotika klass IV	25mn	24mn	28mn	26mn	25mn	27mn	26mn	26mn	27mn	25mn	26mn	27mn
Narkotika klass V	24mn	22mn	25mn	23mn	23mn	24mn	23mn	24mn	24mn	23mn	23mn	24mn

* Se Avnitt 6 för information om lagerberedningar, licensläkemedel, parallellhandel, särskilda läkemedel, narkotika

Tabell 3.5 - Försäljningsvärden för vissa läkemedelsgrupper, antal recept* exkl. dosexpeditioner**, förskrivna läkemedel

Försäljning enligt försäljningstillstånd	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Beredningar	5 190	4 980	5 857	5 477	5 563	5 717	5 230	5 444	6 736	6 508	6 640	6 828
Lagerberedningar	82 985	82 611	78 060	37 472	35 547	35 870	31 703	31 625	29 759	28 724	29 192	29 802
Licensläkemedel	9 216	8 595	10 105	9 045	9 125	9 275	8 942	8 963	9 556	9 827	10 178	10 421
Parallellhandel	286 085	290 389	352 071	330 425	346 537	357 627	346 667	343 213	337 575	329 305	343 677	340 955
Försäljning av särskilda läkemedel	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Särskilda läkemedel	604 377	573 507	654 489	602 718	604 475	611 954	574 618	598 465	631 491	629 459	631 292	648 362
Försäljning enligt narkotikaklassificering	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Narkotika klass II	224 384	221 151	254 635	234 898	237 352	238 934	219 969	233 801	254 381	256 550	256 248	261 053
Narkotika klass III	92 228	86 637	98 871	91 815	90 333	88 566	80 469	85 170	96 665	101 937	107 390	116 968
Narkotika klass IV	167 698	155 044	176 906	162 818	163 256	166 940	158 784	162 126	167 988	165 334	166 955	172 314
Narkotika klass V	134 717	123 298	139 160	128 128	127 645	129 564	124 038	128 194	132 709	132 310	133 652	139 208

* Avser expedition för en (1) enskild vara (en receptpost) på ett recept. En expedition kan innehålla flera förpackningar, men om två förpackningar av olika storlek måste expedieras för att motsvara det som förskrivits på en receptpost resulterar det i en (1) expedition per förpackningsstorlek. För dosdispenserade läkemedel skapas en expedition per läkemedel och expeditionstillfälle, vilket vanligen är varannan vecka.

** Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Se Avnitt 6 för information om lagerberedningar, licensläkemedel, parallellhandel, särskilda läkemedel, narkotika

Tabell 3.6 - Försäljning av förbrukningsartiklar och livsmedel inom läkemedelsförmånen, miljoner (mn) kronor exkl moms

Försäljning handelsvaror	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12	Totalt
Y75 - livsmedel för särskilda näring	9mn	8mn	9mn	8mn	8mn	8mn	7mn	7mn	7mn	7mn	7mn	7mn	90mn
Y85 - gaskostnader	3mn	3mn	3mn	3mn	3mn	2mn	2mn	2mn	4mn	4mn	4mn	3mn	36mn
Y90 - förbrukningsartiklar - stomi	44mn	41mn	48mn	44mn	45mn	48mn	46mn	46mn	47mn	46mn	47mn	47mn	548mn
Y92 - förbrukningsartiklar - diabetes	37mn	36mn	40mn	38mn	40mn	40mn	38mn	36mn	38mn	38mn	37mn	37mn	454mn
Y93 - förbrukningsartiklar - läkemedel	7mn	8mn	8mn	8mn	9mn	9mn	7mn	7mn	9mn	10mn	9mn	9mn	101mn
Totalt försäljningsvärde	100mn	95mn	107mn	101mn	105mn	107mn	100mn	98mn	106mn	105mn	103mn	103mn	1 229mn

Läkemedelsförmånen (utbetald)	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12	Totalt
Y75 - livsmedel för särskilda näring	8mn	7mn	8mn	8mn	7mn	7mn	6mn	7mn	6mn	7mn	6mn	6mn	85mn
Y85 - gaskostnader	3mn	3mn	3mn	3mn	3mn	2mn	2mn	2mn	4mn	4mn	4mn	3mn	35mn
Y90 - förbrukningsartiklar - stomi	41mn	38mn	45mn	42mn	43mn	46mn	44mn	43mn	45mn	43mn	44mn	45mn	519mn
Y92 - förbrukningsartiklar - diabetes	37mn	36mn	40mn	38mn	40mn	40mn	38mn	36mn	38mn	38mn	37mn	37mn	454mn
Y93 - förbrukningsartiklar - läkemedel	7mn	8mn	8mn	8mn	9mn	9mn	7mn	7mn	9mn	10mn	9mn	9mn	101mn
Totalt försäljningsvärde	97mn	92mn	104mn	98mn	102mn	104mn	97mn	95mn	103mn	102mn	100mn	100mn	1 195mn

Tabell 3.7 - De största läkemedelsgrupperna (ATC 3)*, förskrivna till människor

Kön Läkemedelsgrupper (ATC 3)	Kvinna			Man		
	Recept*	Kostnad per förpackning	Kostnad per DDD*	Recept*	Kostnad per förpackning	Kostnad per DDD*
N02 - analgetika	4 224 682	142,3	7,9	2 424 242	123,6	7,0
N05 - neuroleptika, lugnande medel och sömnmedel	3 482 452	139,8	3,5	2 110 569	199,5	4,4
N06 - psykoanaleptika	3 223 081	234,8	3,4	2 108 271	316,2	5,1
C09 - medel som påverkar renin-/angiotensinsystemet	2 312 497	101,0	0,8	2 709 570	129,5	1,0
R03 - medel vid obstruktiva luftvägssjukdomar	2 240 061	436,1	8,6	1 625 106	416,3	8,5
A10 - diabetesmedel	1 496 746	483,9	11,1	2 211 410	489,3	10,6
C10 - medel som påverkar serumlipidnivåerna	1 534 544	133,6	1,0	2 114 841	133,3	0,8
B01 - antikoagulantia	1 415 417	629,3	8,6	1 974 304	610,0	8,1
C07 - beta-receptorblockerande medel	1 629 603	93,0	2,4	1 591 053	87,8	2,1
G03 - könshormoner och modulatorer av könsorgan	2 773 940	234,5	2,8	114 292	607,2	17,3
S01 - medel vid ögonsjukdomar	1 560 645	202,9	8,7	1 099 773	208,1	7,2
C08 - kalciumantagonister	1 215 861	86,3	0,7	1 415 809	80,4	0,6
A02 - medel vid syrelaterade symtom	1 440 260	89,4	1,1	1 073 808	96,1	1,2
J01 - antibakteriella medel för systemiskt bruk	1 434 442	155,4	13,1	912 689	167,8	13,2
R06 - antihistaminer för systemiskt bruk	1 313 519	115,4	1,5	826 469	116,6	1,6

* Se Avnitt 6 för information om ATC, recept och DDD

AVSNITT 4

Egenvårdsläkemedel till djur och människor

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel för humant eller veterinärt bruk, inklusive växtbaserade läkemedel. Egenvårdsförsäljning avser försäljning direkt till konsument, utan underlag i form av recept eller rekvisition. Därför blir enbart receptfria läkemedel aktuella för detta avsnitt. Försäljning från så kallade apoteksombud omfattas däremot inte. De redovisas som rekvisitionsförsäljning i den nationella statistiken.

Tabell 4.1 - Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler, kronor exkl. moms

Försäljningsställe län	Apotek	Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen	Totalt
01 - Stockholm - expo	1 365 123 424	134 995 703	1 500 119 127
03 - Uppsala - expo	166 082 600	26 259 811	192 342 411
04 - Södermanland - expo	103 756 635	24 986 821	128 743 456
05 - Östergötland - expo	201 867 605	36 940 625	238 808 230
06 - Jönköping - expo	110 729 839	28 099 325	138 829 164
07 - Kronoberg - expo	63 242 730	13 757 753	77 000 483
08 - Kalmar - expo	134 938 497	22 849 811	157 788 308
09 - Gotland - expo	27 387 394	6 920 989	34 308 383
10 - Blekinge - expo	54 693 463	12 116 598	66 810 061
12 - Skåne - expo	477 191 309	97 616 292	574 807 601
13 - Halland - expo	119 301 776	27 416 953	146 718 729
14 - Västra Götaland - expo	613 101 349	143 585 790	756 687 139
17 - Värmland - expo	109 958 593	32 163 835	142 122 428
18 - Örebro - expo	99 137 681	24 497 380	123 635 061
19 - Västmanland - expo	91 651 646	23 146 454	114 798 100
20 - Dalarna - expo	97 864 374	31 478 361	129 342 735
21 - Gävleborg - expo	98 787 577	25 627 276	124 414 853
22 - Västernorrland - expo	76 049 435	24 131 901	100 181 336
23 - Jämtland - expo	45 487 423	13 836 548	59 323 971
24 - Västerbotten - expo	93 843 808	24 402 504	118 246 312
25 - Norrbotten - expo	86 944 281	30 251 531	117 195 812
99 - Landsting saknas - expo		57 328 898	57 328 898
Totalt försäljningsvärde (egenvård)	4 237 141 439	862 411 159	5 099 552 598

Tabell 4.2 - Fördelning av försäljningsvärdet mellan egenvårdens försäljningskanaler, antal förpackningar

Försäljningsställe län	Apotek	Bensinstation, livsmedelsaffär , närbutik, jourbutik, övriga försäljningsställen	Totalt
01 - Stockholm - expo	28 316 230	2 999 239	31 315 469
03 - Uppsala - expo	2 555 657	601 139	3 156 796
04 - Södermanland - expo	1 528 788	584 338	2 113 126
05 - Östergötland - expo	3 901 738	874 085	4 775 823
06 - Jönköping - expo	1 668 697	657 003	2 325 700
07 - Kronoberg - expo	952 330	318 173	1 270 503
08 - Kalmar - expo	2 390 073	539 083	2 929 156
09 - Gotland - expo	395 231	166 236	561 467
10 - Blekinge - expo	828 162	295 340	1 123 502
12 - Skåne - expo	7 188 255	2 308 252	9 496 507
13 - Halland - expo	1 774 527	659 041	2 433 568
14 - Västra Götaland - expo	9 161 788	3 376 210	12 537 998
17 - Värmland - expo	1 644 712	744 721	2 389 433
18 - Örebro - expo	1 498 049	577 715	2 075 764
19 - Västmanland - expo	1 395 131	546 700	1 941 831
20 - Dalarna - expo	1 456 042	746 370	2 202 412
21 - Gävleborg - expo	1 512 168	596 207	2 108 375
22 - Västernorrland - expo	1 151 631	571 421	1 723 052
23 - Jämtland - expo	688 692	322 400	1 011 092
24 - Västerbotten - expo	1 422 862	571 936	1 994 798
25 - Norrbotten - expo	1 303 242	717 217	2 020 459
99 - Landsting saknas - expo		1 364 556	1 364 556
Totalt försäljningsvärde (egenvård)	72 734 004	20 137 382	92 871 386

AVSNITT 5

Djurens läkemedelsförsörjning

I avsnittet presenteras statistik för läkemedel förskrivna av veterinär, oavsett om läkemedlen i sig är avsedda för humant eller veterinärt bruk. Även växtbaserade läkemedel, licensläkemedel och ex temporeläkemedel ingår. Däremot omfattas inte traditionella växtbaserade läkemedel, naturläkemedel eller vissa utvärtes medel. För försäljning mot rekvisition eller inom egenvården omfattar statistiken enbart läkemedel avsedda för veterinärt bruk.

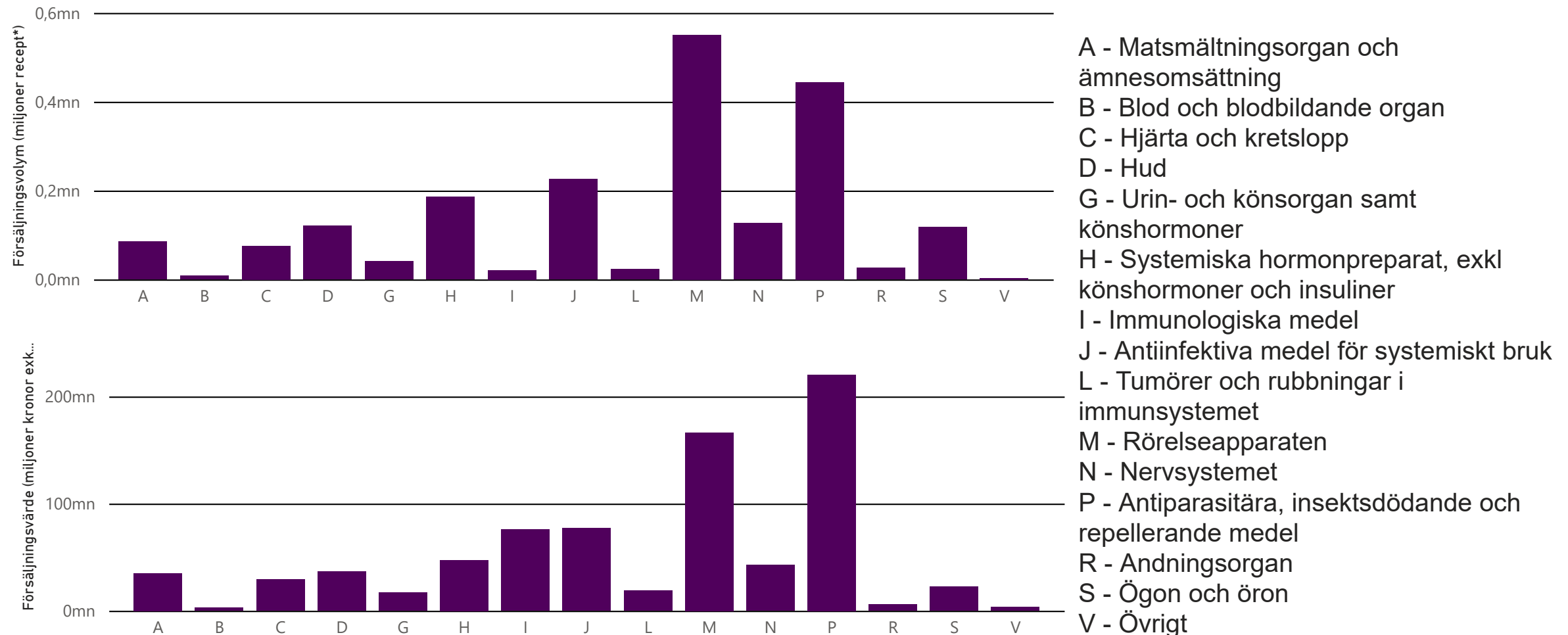
Tabell 5.1 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms (endast läkemedel till avsedda till djur)

Försäljning djurläkemedel ▲	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Egenvård på apotek	6mn	6mn	12mn	21mn	23mn	18mn	17mn	12mn	9mn	8mn	6mn	6mn
Förskrivning	46mn	45mn	70mn	86mn	86mn	71mn	61mn	56mn	57mn	55mn	53mn	52mn
Rekvision (på apotek)	22mn	22mn	29mn	22mn	20mn	21mn	17mn	17mn	20mn	28mn	29mn	27mn
Totalt	75mn	73mn	111mn	129mn	129mn	111mn	95mn	85mn	86mn	91mn	89mn	85mn

Tabell 5.2 - Försäljningsvärden, miljoner (mn) kronor exkl. moms (förskrivet av veterinär inkl. humanläkemedel)

Förskrivet av veterinär	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Djurläkemedel	46mn	45mn	70mn	86mn	86mn	71mn	61mn	56mn	57mn	55mn	53mn	52mn
Humanläkemedel	5mn	5mn	6mn	5mn	5mn	5mn	5mn	5mn	6mn	5mn	5mn	5mn
Totalt	51mn	50mn	75mn	91mn	92mn	77mn	66mn	61mn	62mn	60mn	59mn	57mn

Diagram 5.1 - Fördelning mellan anatomiska och terapeutiska huvudgrupper (förskrivning av veterinär), miljoner (mn) recept & miljoner (mn) kronor exkl. moms

* Expeditioner av dosdispenserade läkemedel är exkluderade vid beräkning av "tusentals recept" då dessa avser expeditioner av brutna förpackningar. En dosexpedition kan exempelvis innehålla ett specifikt antal tabletter från en helförpackning.

Tabell 5.3 - Försäljningsvärden, antal förpackningar (endast läkemedel avsedda till djur)

Försäljning djurläkemedel ▲	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Egenvård på apotek	56 190	51 837	85 888	132 462	146 824	125 672	124 021	99 254	81 253	73 685	62 863	57 785
Förskrivning	127 417	124 293	182 387	219 340	224 185	193 455	169 848	160 975	166 898	162 027	156 045	149 999
Rekvisition (på apotek)	30 986	30 400	40 412	31 263	27 677	29 843	23 663	23 352	26 391	37 621	39 743	37 632
Totalt	214 593	206 530	308 687	383 065	398 686	348 970	317 532	283 581	274 542	273 333	258 651	245 416

Tabell 5.4- Försäljningsvärden, antal förpackningar (förskrivet av veterinär inkl. humanläkemedel)

Förskrivet av veterinär	2021-01	2021-02	2021-03	2021-04	2021-05	2021-06	2021-07	2021-08	2021-09	2021-10	2021-11	2021-12
Djurläkemedel	127 414	124 293	182 387	219 339	224 184	193 453	169 847	160 943	166 893	162 025	156 040	149 997
Humanläkemedel	36 190	35 485	41 324	38 685	38 067	39 263	37 645	37 422	39 982	39 150	37 231	37 576
Totalt	163 604	159 778	223 711	258 024	262 251	232 716	207 492	198 365	206 875	201 175	193 271	187 573

Tabell 5.5 - Historiska försäljningsvärden av djurläkemedel, mijoner (mn) kronor exkl moms (vänster) och antal förpackningar (höger)

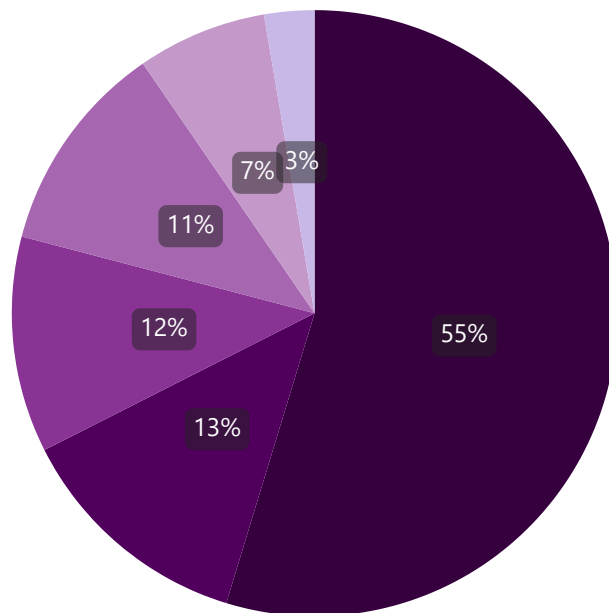
Försäljning djurläkemedel ▲	2017	2018	2019	2020	2021	Försäljning djurläkemedel ▲	2017	2018	2019	2020	2021
Egenvård på apotek	156mn	154mn	155mn	147mn	145mn	Egenvård på apotek	1 106 362	1 070 118	1 079 142	1 067 940	1 097 734
Förskrivning	563mn	593mn	644mn	710mn	737mn	Förskrivning	1 736 453	1 778 294	1 874 526	1 989 654	2 036 869
Rekvisition (på apotek)	236mn	242mn	246mn	248mn	274mn	Rekvisition (på apotek)	334 008	337 763	344 112	354 186	378 983
Totalt	955mn	989mn	1 045mn	1 105mn	1 156mn	Totalt	3 176 823	3 186 175	3 297 780	3 411 780	3 513 586

Tabell 5.6 - Historiska försäljningsvärden, förskrivet av veterinär, miljoner (mn) kronor exkl moms (vänster) och antal förpackningar (höger)

Förskrivet av veterinär	2017	2018	2019	2020	2021	Förskrivet av veterinär	2017	2018	2019	2020	2021
Djurläkemedel	563mn	593mn	644mn	710mn	737mn	Djurläkemedel	1 736 257	1 778 157	1 874 414	1 989 600	2 036 815
Humanläkemedel	53mn	56mn	59mn	64mn	64mn	Humanläkemedel	408 644	420 146	432 653	462 891	458 020
Totalt	616mn	649mn	702mn	775mn	801mn	Totalt	2 144 901	2 198 303	2 307 067	2 452 491	2 494 835

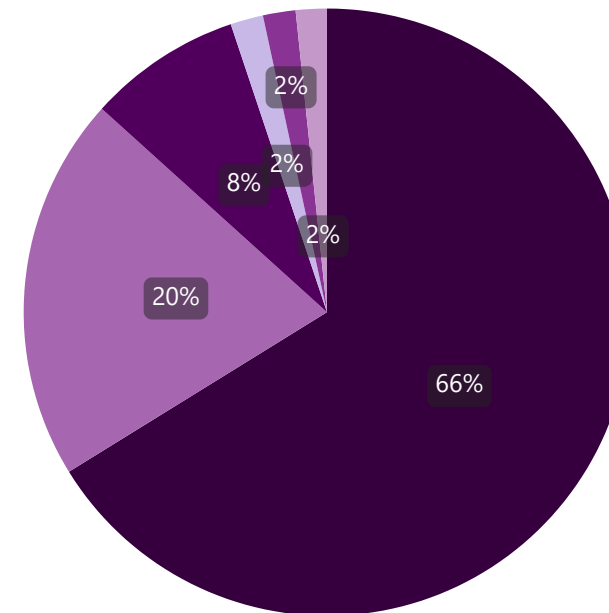
Diagram 5:2 – Fördelning av försäljningsvärde och försäljningsvolym per djurtyp (förskrivet av veterinär)

Fördelning av försäljningsvärde (kronor exkl. moms) per djurtyp

● Hund ● Häst ● Gris* ● Katt ● Nöt ● Övriga

Fördelning av försäljningsvolym (antal recept) per djurtyp

● Hund ● Katt ● Häst ● Övriga ● Gris* ● Nöt

Diagrammet visar de fem största djurtyperna samt övriga djurtypers andel.

*Gris avser gris inom animalieproduktionen.

AVSNITT 6

Fakta om statistiken

Statistikens innehåll

Statistiken i den här rapporten omfattar uppgifter om försäljning av läkemedel i Sverige år 2021. Den innehåller uppgifter om försäljning av läkemedel som förskrivits på recept, läkemedel mot rekvisition till vårdgivare, och försäljning av receptfria läkemedel på apotek eller i detaljhandeln med tillstånd att sälja receptfria läkemedel. Statistiken omfattar läkemedel registrerade för både humant eller veterinärt bruk, och innehåller uppgifter om försäljning som sker både inom och utom läkemedelsförmånen. Uppgifter om försäljning från partihandel ingår inte i statistiken.

Förutom godkända läkemedel ingår även licensläkemedel, extempore läkemedel och växtbaserade läkemedel. Traditionella växtbaserade läkemedel och naturläkemedel ingår däremot inte.

Målstorheterna för statistiken är:

- Försäljningsvärde i kronor; det värde i svenska kronor läkemedel sålts för på apotek eller vid annat försäljningsställe
- Försäljningsvolym i antal definierade dygnsdoser (DDD)
- Försäljningsvolym i antal recept (se definition)

De tre första kapitlen innehåller uppgifter om humanläkemedel som sålts via egenvård, på rekvisition och som förskrivits för humant

bruk. Det kan förekomma uppgifter om försäljning av humanläkemedel som sålts via rekvisition och egenvård som köpts för att användas till djur, därför att detta inte kan särskiljas i statistiken i dagsläget. Veterinärer får förskriva human- och djurläkemedel till djur. Läkare får endast förskriva humanläkemedel för humant bruk, och det är inte tillåtet att förskriva djurläkemedel för humant bruk.

Artiklar som inte är läkemedel, men ändå förskrivits inom ramen för läkemedelsförmånen (sprutor, kanyler, stomihjälpmiddel, vissa livsmedel mm) redovisas i en separat tabell i avsnitt 3, tabell 3:6. För övrigt ingår inte dessa artiklar i statistiken.

I kapitel fyra presenteras egenvårdsförsäljning av receptfria läkemedel på och utanför apotek, oavsett om läkemedlen är avsedda för humant bruk eller veterinärt bruk.

I det femte och sista kapitlet presenteras statistik för försäljning av samtliga läkemedel avsedda för djur, samt övriga läkemedel förskrivna av veterinärer. Avsnittet innehåller dock inte läkemedel för humant bruk som rekvirerats av veterinär till djurklinik eller djursjukhus.

Statistiken är uppdaterad i maj 2022.

Definitioner och förklaringar

ATC

Indelning av försäljning av läkemedel efter anatomisk och terapeutisk huvudgrupp förekommer i diagram 3.2 och i diagram 5.1. ATC-systemet är fastställt av WHO och syftar till att klassificera läkemedelsprodukter utifrån vilka organsystem de huvudsakligen påverkar (a=anatomical), vilket det huvudsakliga användningsområdet är (t=therapeutical) och vilken kemisk struktur den verksamma substansen har (c=Chemical).

Befolkningsmängd (invånare)

Befolkning per län per den 2020-12-31. Baseras på uppgifter från SCB: register över totalbefolkningen.

Byte apotek

Utbyte innebär att apoteken erbjuder patienten ett terapeutiskt likvärdigt läkemedel, generika, med lägre pris (periodens vara) istället för det förskrivna läkemedlet.

Byte nekat

Om det finns medicinska skäl för detta, kan en förskrivare ange att ett recept inte ska omfattas av de obligatoriska reglerna om generisk substitution på apotek. Apoteken kan neka utbyte av tekniska skäl, t ex att det inte finns lämpliga utbytbara förpackningstyper. Patienter kan alltid neka utbyte - även om eventuell merkostnad i dessa fall inte täcks av läkemedelsförmånen.

Definierad dygnsdos (DDD)

DDD är den av WHO fastställda genomsnittliga dygnsdosen då läkemedlet används av en vuxen vid det huvudsakliga symtomet, sjukdomstillståndet eller liknande för vilket läkemedlet används. För vissa läkemedel är det svårt att ange vad en normal dygnsdos är. Det gäller för t ex salvor, krämer och cytostatika. För dessa läkemedel saknas uppgifter om DDD.

Dosdispenserade läkemedel

Läkemedel som tagits ur sin originalförpackning och förpackats per doseringstillfälle för enskild patient. I denna rapport avses enbart dispenserering som förskrivits och sålts inom öppenvården. Dispenserade läkemedel som rekvirerats och betalats av sjukvården redovisas tillsammans med övriga rekvirerade läkemedel. Dospatienter kan även få hela förpackningar som av tekniska eller praktiska skäl inte kan paketeras individuellt. Hela förpackningar räknas i statistiken i den här rapporten in under förskrivning, men inte under dosdispenserade läkemedel.

Dosexpeditioner

Antalet försäljningstransaktioner för en enskild läkemedelsartikel som distribuerats via dosdispenserering.

Egenavgift

Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel inom läkemedelsförmånen som inte täckts av läkemedelsförmånen.

Egenvård

Försäljning till privatperson där uppgift om patient/kund inte registreras. Kan ske på eller utanför apotek. Omfattar receptfria läkemedel.

Försmånstyp

Skiljer på varor som sålts och förskrivits inom respektive utanför läkemedelsförmånen.

Förskrivna läkemedel

Försäljning som baseras på ett recept eller dosrecept. Kan omfatta såväl receptfria- som receptbelagda läkemedel.

Generika

Avser generisk läkemedel innehåller samma verksamma ämne som ett originalläkemedel och kan därmed ersätta denna vid uttag/expedition av läkemedel.

Lagerberedning

Läkemedel utan försäljningstillstånd i Sverige, men som ändå säljs i sådana volymer att serietillverkning (extempore) medgivits.

Licensläkemedel

Läkemedel som saknar försäljningstillstånd i Sverige - men där Läkemedelsverket utfärdat en dispens (licens) för försäljning i ett enskilt fall.

Läkemedelsförmån

Den ersättning som utgår i enlighet med lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner mm. I läkemedelsförmånen ingår, förutom läkemedel, även vissa läkemedelsrelaterade förbrukningsartiklar samt vissa livsmedel för särskilda näringsändamål hos barn under 16 år.

Län

Geografisk uppdelning enligt län varierar beroende av försäljningssätt. Förskrivning avser det län där patienten som hämtat ut det receptbelagda läkemedlet har sin folkbokföringsadress. Rekvisition utgår både från expeditiionsställe (apotek) och sjukhusets geografiska placering beroende på om rekvisitionen avser slutenvård och öppenvård. Egenvårdsförsäljningen utgår från expeditiionsställets geografiska placering.

Merkostnad

Den del av läkemedelskostnaden för förskrivna läkemedel som uppstår då patienten väljer att inte acceptera ett generiskt utbyte på apotek. Betalas av patienten själv, och är inte förmånsgrundande.

Narkotika

Läkemedel som omfattas av Läkemedelsverkets föreskrifter om förteckningar över narkotika, klass II-V. Klass I narkotika används inte i läkemedel.

Parallellhandel

Parallellhandel omfattas av parallellimport och parallelldistribution. Parallellimport omfattar läkemedel som är nationellt godkända av läkemedelsverket medan parallelldistribution omfattar läkemedel godkända av Europeiska läkemedelsmyndigheten EMEA.

Period

Försäljningstransaktionerna utgår från avhämtningsdatum, dvs. när kunden hämtat ut sitt läkemedel.

Recept (expeditioner, recepttrader, receptpost)

Antalet försäljningstransaktioner för en enskild vara på apoteken. Kan motsvara flera förpackningar om de säljs vid samma tillfälle. *Forts. nästa sida.*

Vid försäljning av förpackningar med olika styrka eller storlek registreras dock flera recepttrader eftersom det rör sig om olika artiklar. För dosdispenserade läkemedel är motsvarande begrepp dosexpeditioner.

Rekvision

Försäljning till vårdinrättning i öppen eller sluten vård, eller annan kund mot rekvision. Försäljningen avser inte försäljning till enskild person.

Särskilt läkemedel

Läkemedel där särskild receptförfalskningsrisk bedömts som trolig (till exempel narkotika, tillväxthormon, anabola steroider).

Så framställs statistiken

Insamlingen av försäljningsuppgifter för läkemedel är en totalundersökning och inhämtas för statistisk bearbetning från E-hälsomyndighetens administrativa register för försäljningstransaktioner. Det föreligger uppgiftslämnarskyldighet vid all detaljhandelsförsäljning av läkemedel. Det innebär att alla apotek och försäljningsställen som säljer receptfria läkemedel, tex bensinstationer och livsmedelsbutiker, har en lagreglerad skyldighet att lämna uppgifter om sin försäljning till E-hälsomyndigheten. Uppgifterna om försäljning av läkemedel skickas in till E-hälsomyndigheten via apoteksaktörernas expeditionssystem när läkemedel hämtas ut från förskrivning. Vid

en expedition av ett receptbelagt läkemedel eller vid köp av ett receptfritt läkemedel på apotek skickas information om transaktionen till E-hälsomyndigheten också via expeditionssystemet. Alla öppenvårdsapotek måste ha system som är godkända av och anslutna till E-hälsomyndigheten.

Uppgifter om försäljning av vissa receptfria läkemedel utanför apotek samlas in månadsvis från försäljningsställen som har tillstånd från Läkemedelsverket att sälja receptfria läkemedel. All handel som säljer receptfria läkemedel har en lagstadgad skyldighet att löpande rapportera in försäljningsuppgifter till E-hälsomyndigheten. Detaljhandlarna ansöker och avanmäler om tillstånd hos Läkemedelsverket för att få bedriva försäljning av vissa receptfria läkemedel. Rapportering av detaljhandlarnas försäljning görs av ansvarig person vid företaget till E-hälsomyndigheten månadsvis eller kvartalsvis.

Statistikens kvalitet

Insamlingen av uppgifter om läkemedelsförsäljning en totalundersökning, vilket innebär att syftet med undersökningen är att samla information om samtliga försäljningstransaktioner av läkemedel som sker i Sverige. Uppgifterna inkommer till E-hälsomyndigheten via flera olika källor som håller olika god kvalitet.

E-hälsomyndigheten bedömer att de uppgifter som rör förskrivna läkemedel till människor håller god kvalitet. Det råder en lagreglerad uppgiftslämnarskyldighet att rapportera in dessa uppgifter, och inrapporteringen är till största delen automatiserad och sker direkt in till E-hälsomyndigheten via apotekens administrativa system. Även om inrapporteringsgraden är hög kan det förekomma felrapporteringar vad gäller enskilda variabler.

För uppgifter om läkemedel som rekvireras inom slutenvården är tillförlitligheten inte lika god som för den rörande förskrivna läkemedel. Läkemedel som säljs till slutenvården via apotek måste rapporteras in till E-hälsomyndigheten, men i de fall där regionen tagit över läkemedelsförsörjningen i egen regi föreligger inte rapporteringsskyldighet. Region Dalarna har inte någon inrapporterad slutenvårdsdata för 2021. Bortfallet i inrapportering får påverkan på totalförsäljningen och för slutenvården (rekvisition).

I insamlingen för uppgifter om receptfria läkemedel som säljs på och utanför apotek bedöms bortfallet vara betydande, varför resultaten i dessa tabeller kan tolkas med viss försiktighet. Alla aktörer som säljer receptfria läkemedel inkommer inte med uppgifter och bland de uppgifter som kommer in beräknas det förekomma partiellt bortfall.